

รัฐล้มเหลวผลจากการบริหารการเมืองผิดพลาด

The State Failed as A Result of Political Mismanagement

พระมหาสมบัติ สมปญโญ¹
PhramahaSombat Sompanyo

บทคัดย่อ (Abstract)

การบริหารกิจการบ้านเมืองเป็นหน้าที่ของผู้นำประเทศ ซึ่งจะต้องมีวิสัยทัศน์ และความสามารถในการบริหารจัดการอย่างรอบด้านแม้ว่าจะเป็นเชิงนโยบายก็ตาม ดังนั้น ผู้บริหารจึงมีความจำเป็นที่จะต้องเป็นผู้มีใฝ่รู้อยู่ตลอดเวลาเพราะสิ่งเหล่านี้จะเป็นพื้นฐานในการบริหารบ้านเมือง การบริหารบ้านเมืองต้องมองประชาคมโลกและประเทศใกล้เคียงถึงขีดความสามารถในการพัฒนาประเทศรวมถึงประเทศของตนด้วย แต่ถ้าผู้บริหารประเทศบริหารผิดพลาดจากสิ่งที่ควรจะเป็น ขาดความเข้าใจและวิสัยทัศน์ในการบริหารก็จะทำให้ประเทศไม่มีการเติบโตทางเศรษฐกิจ ด้อยพัฒนา ซึ่งจะเป็นผลทำให้ประชาชนในประเทศยากจนและกลายเป็นความล้มเหลวของรัฐได้

คำสำคัญ (Keywords): รัฐล้มเหลว; การบริหารการเมืองผิดพลาด

Abstract

The administration of the country's affairs is the duty of the country's leaders. which must have a vision and the ability to manage all aspects, even if it is a policy Therefore, the administrators need to be knowledgeable all the time because these are the basis for the administration of the country. Public administration must look at the international community and neighboring countries for their national development capabilities, including their own country. But if the country's executives mismanage what should be Lack of understanding and management vision will cause the country to have no economic growth. underdeveloped, which will result in poor people in the country and become a failure of the state.

Keywords: State Failed; Political Mismanagement

Received: 2021-09-22 Revised: 2021-10-14 Accepted: 2021-10-29

¹ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Faculty of Education, Mahachulalongkornrajavidyalaya University. Corresponding Author e-mail: Thitiwut.man@mcu.ac.th

บทนำ (Introduction)

การเมืองไทยเต็มไปด้วยต่อสู้และขัดแย้งซึ่งอำนาจกัน ตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงการปกครองใน พ.ศ. 2475 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน เริ่มตั้งแต่ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มศักดินาเกษตรนิยม อนุรักษ์นิยมกับกลุ่มประชาธิปไตยเสรีนิยมก้าวหน้า ต่อมาระหว่างแนวความคิดทางการเมืองแบบซ้ายจัดกับแบบขวาจัด จนเกิดเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ และกลายมาเป็นการเมืองแบบประชาธิปไตยครึ่งใบที่ประนีประนอมอำนาจระหว่างทหารข้าราชการกับนักการเมืองหน้าใหม่ และแปรเปลี่ยนเป็นการเมืองที่มีทุนนิยมผูกขาดครอบงำรัฐและสังคมที่เหลื่อมล้ำ จนกระทั่งถึงปัจจุบันที่มีการฟื้นตัวกลับมาใช้อำนาจของรัฐบาลและการกระชับอำนาจตามจารีตประเพณีท่ามกลางกระแสแนวคิดของคนรุ่นใหม่ที่ต้องการรัฐธรรมนูญที่เป็นประชาธิปไตยและการปฏิรูปสถาบันพระมหากษัตริย์ ความขัดแย้งในเชิงโครงสร้างรัฐและอำนาจนี้ทำให้สถาบันทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภาทั้งในฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารขาดการพัฒนาเป็นขั้นเป็นตอนตามธรรมชาติอย่างต่อเนื่อง ไม่มีโอกาสยาวนานพอที่ในการเรียนรู้ ปรับตัว และสั่งสมความสามารถให้มากขึ้นในการทำหน้าที่อย่างเข้มแข็ง มีประสิทธิภาพ ทันทกรณี มีความชอบธรรม ได้รับการยอมรับ เชื่อถือ ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนที่มากพอที่จะต้านทานเผด็จการทางรัฐสภาและการปฏิวัติ 1 ครั้ง รัฐประหารสำเร็จ 13 ครั้ง ใน 89 ปีที่ผ่านมา

การขาดเสถียรภาพทางการเมืองและเสถียรภาพของรัฐบาล มีสาเหตุสำคัญที่สุดมาจากความเป็นจริงที่ว่า การที่สังคมไทยยังไม่ตกผลึกทางความคิดที่จะยอมรับร่วมกันในกติกาทางการเมืองถึงการมีและการดำรงอยู่และความสัมพันธ์ที่มีพลวัตของสองศูนย์อำนาจในรัฐไทยที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมวัฒนธรรมการเมืองไทยอันเป็นลักษณะเฉพาะตัวของประเทศไทย คือ การมีศูนย์อำนาจตามจารีตประเพณีและศูนย์อำนาจที่มาจากประชาชน มีอยู่ควบคู่กัน และการจัดตำแหน่งแห่งที่และความสัมพันธ์ของสองศูนย์อำนาจนี้ให้เหมาะสมและมีดุลยภาพในแต่ละช่วงเวลาและสถานการณ์

การเมืองไทยจึงมีความเสี่ยงสูงที่จะทำให้รัฐไทยกลายเป็นรัฐที่ล้มเหลวเพราะมีเงื่อนไขสำคัญ 6 ประการอันเป็นผลโดยตรงมาจากความขัดแย้งของสองขั้วความคิดอุดมการณ์ทางการเมืองและผลประโยชน์ที่ต่อเนื่องมารวม 89 ปี ได้แก่ (1) ความขัดแย้งซึ่งอำนาจทางการเมืองระหว่างกลุ่มอำนาจเดิมกลุ่มทุนศักดินาอนุรักษ์นิยมกับกลุ่มเสรีนิยมประชาธิปไตยใหม่ (2) การมีรัฐสภาที่ไม่เข้มแข็ง ขาดความสามารถที่ดีพอที่จะหาทางออกให้แก่ความขัดแย้งอย่างสันติและจัดสรรทรัพยากรที่มีจำกัดให้แก่กลุ่มประโยชน์ที่หลากหลาย (3) รัฐบาลที่อ่อนแอ ไม่สามารถที่จะขับเคลื่อนนโยบายที่แก้ปัญหาเชิงโครงสร้างของประเทศที่ฝังรากลึกได้อย่างต่อเนื่องและได้ผล (4) การมีพรรคการเมืองที่ไม่ได้เป็นสถาบันทางการเมืองที่เป็นกลไกที่ระดมการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างกว้างขวางในกระบวนการนโยบายสาธารณะ (5) การพลิกกลับมาใช้อำนาจทางการเมืองของกลุ่มทหารข้าราชการและศักดินา และ (6) ความแตกต่างทางอุดมการณ์ความคิดเห็นและค่านิยมทางการเมืองของคนต่างรุ่นต่างวัยเงื่อนไขดังกล่าวเหล่านี้ มีผลอย่างมากต่อการแปรเปลี่ยนรูปแบบของการเมืองไทยและ

กระบวนการและพฤติกรรมทางการเมืองไปในทิศทางที่อยากจะคาดเดาได้ในอนาคต (โกวิท วงศ์สุรวัฒน์, 2553)

นอกจากเงื่อนไขเชิงโครงสร้างข้างต้นนี้แล้ว การที่ประเทศเข้าสู่ภาวะปกติใหม่ เสถียรภาพของการเมืองไทยและความเป็นรัฐที่ดีของไทยและใน 5-10 ปีข้างหน้ายังถูกกดดันเพิ่มขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นปัจจัยสำคัญขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง (Key Change Drivers) 8 ประการ ได้แก่ (1) ภูมิรัฐศาสตร์ของการเมืองระหว่างประเทศที่เปลี่ยนไป (2) ภาวะโลกร้อนและโรคระบาดร้ายแรง (3) โครงสร้างเศรษฐกิจโลกที่เปลี่ยนไป (4) ลัทธิทางการเมืองเศรษฐกิจในโลกกำลังเปลี่ยนไป (5) การปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 และการมีทักษะในศตวรรษที่ 21 (6) ความยากจนและความเหลื่อมล้ำที่เพิ่มขึ้น (7) การเป็นสังคมผู้สูงอายุและชนบทที่มีชีวิตความเป็นเมืองมากขึ้น และ (8) เทคโนโลยีและโซเชียลมีเดียกับค่านิยมของคนรุ่นใหม่แบบปัจเจกชนนิยมใหม่ (ฤกษ์สุภสิริ, 2553)

บทวิเคราะห์การบริหารจัดการการเมือง

การเมืองไทยในอนาคต 5 ปีข้างหน้าจึงมีความเป็นไปได้ทั้งในทางที่ดีขึ้น หรือคงสภาพ พิกลพิการอย่างที่เป็นอยู่ หรือถดถอยล้มเหลว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ที่ผกผันระหว่าง 2 ตัวแปรหรือปัจจัยสำคัญ คือ หนึ่ง ระดับของความขัดแย้งแตกแยกของสองขั้วความคิดทางการเมืองในสังคมไทย และ สอง ระดับความสามารถของรัฐหรือระบบการเมือง การศึกษานี้จึงคาดการณ์ว่า การเมืองไทยใน 5-10 ปีข้างหน้าจะมี 4 ฉากทัศน์ที่หาบซ้อนกัน

ฉากทัศน์ที่ 1 การเมืองที่อยู่ในวังวนความขัดแย้ง ถ้าไม่มีการปฏิรูปการเมืองอย่างเป็นระบบจริงจัง รัฐไม่ปฏิรูป ประชาชนส่วนใหญ่นิ่งเฉย ไม่รวมตัวกันมากพอที่จะริเริ่มทำกิจกรรมการเมืองในหลายรูปแบบที่จะเป็นคานาจัดให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในเชิงปฏิรูป การเมืองไทยจะเป็นไปเรื่องของกลุ่มผลประโยชน์และพรรคการเมืองทั้งเก่าและใหม่ที่จะต่อสู้แข่งขันและขัดแย้งแตกแยกกันไปอีก 2-3 ปี (นับจากปี พ.ศ. 2564)

ฉากทัศน์ที่ 2 การเมืองที่แตกแยกขัดแย้งรุนแรง ถ้าปฏิรูปการเมืองเป็นไปอย่างล่าช้าไม่เท่าทันกับการเร่งกดดันของเศรษฐกิจโลกที่ตกต่ำอย่างต่อเนื่องและความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างประเทศระหว่างจีนและสหรัฐอเมริกากับประเทศพันธมิตรโดยเฉพาะในบริเวณทะเลจีนใต้ ขณะเดียวกัน ความแตกต่างและแตกแยกทางความคิดทางการเมือง ผลประโยชน์ความต้องการระหว่างกลุ่มคนต่างช่วงวัย ต่างสถานะทางเศรษฐกิจสังคม ที่แสดงออกในรูปของความขัดแย้งที่มีการใช้ความรุนแรงทั้งทางโซเชียลมีเดียและการปะทะกันระหว่างกลุ่มผู้ประท้วงเรียกร้องต้องการขับไล่รัฐบาล เขียนรัฐธรรมนูญใหม่ และปฏิรูปสถาบัน กับเจ้าหน้าที่ของรัฐทั้งในเมืองหลวงและเมืองใหญ่ในแทบทุกภูมิภาคได้ทวีรุนแรงความจากที่เป็นอยู่มากขึ้นตามลำดับ หากไม่มีการพูดคุยกันระหว่างแกนนำของทั้งสองฝ่ายเพื่อหาทางออกที่สันติหรือไม่มีฝ่ายใดยอมลดถอยแม้เพียงก้าวเดียว สถานการณ์อาจนำไปสู่การเกิดสงครามกลางเมืองภายใน 2 ปีนี้ (นับจากปลายปี พ.ศ. 2564) และอาจนำพาประเทศไทยไปสู่การเป็นรัฐล้มเหลวได้

ฉาบทศน์ที่ 3 การเมืองประนอมอำนาจ ถอยกันคนละก้าว หากแต่ละชั่วของความขัดแย้งเห็นว่า การต่อสู้กันทางการเมืองที่นับวันจะมีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นและจะนำไปสู่สภาวะที่ทุกฝ่ายต่างพ่ายแพ้ ประกอบกับประชาชนส่วนใหญ่ที่เคยเจ็บแค้น หดความอดทน ออกมาเรียกร้องแสดงออกว่า ไม่เห็นด้วยกับข้อพิพาทความขัดแย้งของทั้งสองฝ่าย ไม่ให้ความชอบธรรมกับฝ่ายที่ต่อต้านรัฐบาลและเรียกร้องให้มีการปฏิรูปแบบปฏิวัติ และเรียกร้องให้รัฐบาลเร่งลดแรงปะจายอันเป็นสาเหตุสำคัญรากฐานของความขัดแย้ง แรงกดดันนี้จะโหมหนักทำให้รัฐบาลจำต้องเป็นผู้นำในการเขียนรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่ เร่งทำการปฏิรูปตำรวจ ทหาร ระบบราชการ ปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ และจัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปใหม่ภายใน 2 ปี (นับจากปลายปี พ.ศ. 2564 หรือต้นปี พ.ศ. 2565)

ฉาบทศน์ที่ 4 การเมืองประชาธิปไตยใหม่ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจและการเมืองของโลกที่กำลังเกิดขึ้น และชีวิตหลังภาวะปกติใหม่ได้ปรับเปลี่ยนวิถีการดำรงชีวิตและทัศนคติต่อการเมืองที่ต้องการการเมืองที่โจททย์ประเทศและตอบสนองความต้องการของคนทุกกลุ่ม การเมืองจะไม่ใช่เรื่องที่มีตัวละครหลักที่เป็นกลุ่มความคิดก้าวหน้าที่จะเปลี่ยนแปลงประเทศกับกลุ่มความคิดอนุรักษนิยมที่ปกป้องผลประโยชน์ที่ฝังลึกในสังคมอีกต่อไป จะเป็นการเมืองที่มีพื้นที่กว้างใหญ่ที่คนทุกระดับทุกพื้นที่ สาขาอาชีพเข้ามามีส่วนร่วม การเปลี่ยนเคลื่อนทางสังคมการเมืองนี้ จะทำให้เกิดแรงกดดันมหาศาลให้มีการปฏิรูปการเมืองครั้งใหญ่ของประเทศที่เป็นการจัดบทบาทหน้าที่และความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันการเมืองและระหว่างสถาบันการเมืองกับประชาชนเสียใหม่ การเมืองประชาธิปไตยใหม่กำลังก่อตัวขึ้นและน่าจะเห็นเป็นรูปเป็นร่างชัดภายในเวลา 3-5 ปี (นับจากปี พ.ศ. 2564) จากนั้นไป

เพื่อไม่ให้วิกฤตการเมืองในขณะนี้ นำไปสู่ฉาบทศน์การเมืองไทยที่มุ่งสู่การเป็นรัฐล้มเหลว สิ่งที่เราต้องเร่งดำเนินการ คือ การเปลี่ยนผ่านประเทศ (Transformation) เพื่อนำไปสู่การเป็นรัฐที่มีการเมืองประชาธิปไตยแบบใหม่ โดย มีความเป็นรัฐที่มีคุณลักษณะที่ดี 4 ประการ หรือที่ขอเรียกว่า จตุลัทธิรัฐ (Quarto Capability State) ได้แก่ (1) รัฐอธิปไตยที่เข้มแข็งยืดหยุ่น (Resilience State) (2) รัฐที่มีความน่าเชื่อถือ (Trustworthy State) (3) รัฐที่มีความเป็นธรรม (Fair State) และ (4) รัฐที่ทำให้ประชาชนอยู่ดีมีสุข (Benevolent State) โดยมีข้อเสนอการปฏิรูปการเมืองและการปฏิรูปสังคมเพื่อสร้างจตุลัทธิรัฐ คือ (1) มุ่งขจัดกติกาและกลไกที่ทำให้มีการแข่งขันที่ไม่เสรีและเท่าเทียมทางการเมือง (2) ออกแบบการตรวจสอบการเข้าสู่อำนาจรัฐ และการใช้อำนาจรัฐที่ไม่ถูกต้องและไม่เป็นธรรม (3) ลดกลไกที่ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำในโอกาสและเพิ่มกลไกในการยกระดับความสามารถในการขยับสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมให้มีความเท่าเทียมหรือดีขึ้นจากที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน (4) ออกแบบระบบการเป็นตัวแทนทางการเมืองที่ดี

โควิด-19 ได้เปลี่ยนโลกเปลี่ยนชีวิตเราไปแล้ว ประเทศไทยจะปลอดในบริบทของโลกในเวลานี้ คนไทยต้องเลิกคิดแบบเดิม แบบสองชั่ว ต้องมีสำนึกใหม่ (New Consciousness) เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง ต้องมีการรับรู้ใหม่ (New Perception) ต่อสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวอย่างเป็นองค์รวม ไม่เป็นแยกส่วน ต้องปลูกฝังวิธีคิดใหม่ (New Thinking) คิดแบบบูรณาการ เชื่อมโยง และร่วมกัน

แสวงหาการอยู่ร่วมกันตามความมุ่งหมายใหม่ ที่อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข สมดุลระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ มนุษย์กับธรรมชาติ

การส่งเสริมการเรียนรู้ใหม่ทางการเมืองของผู้คนในประเทศจำเป็นต้องมีการปฏิรูปสังคมที่เป็นการเปลี่ยนความคิดของคนในสังคม เป็นการเปลี่ยนโลกทัศน์ วิธีคิดและจิตสำนึก ซึ่งจำเป็นต้องทำอย่างเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง (Social Movement) ซึ่งต้องมีกระบวนการสื่อสารหลายทาง หลายรูปแบบเพื่อปรับความเข้าใจกัน เสริมสร้างให้มีจุดมุ่งหมายร่วมกัน มีเวทีหรือพื้นที่ที่เปิดโอกาสให้คนหลายวัย หลายสถานะทางเศรษฐกิจสังคม หลากหลายอาชีพ และความคิดอุดมการณ์ทางการเมือง มาพูดคุยแลกเปลี่ยนกันอย่างเปิดกว้าง เป็นพื้นที่ปลอดภัยที่สามารถแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกัน เหตุผลที่แตกต่างกันได้อย่างเสรี โดยไม่จำเป็นต้องมีข้อสรุปหรือการลงมติใด เป็นพื้นที่เสวนาที่เปิดโอกาสให้คนหลายวัย หลายสถานะทางเศรษฐกิจสังคม อาชีพ อุดมการณ์ มาพูดคุยแลกเปลี่ยนกันอย่าง ปลอดภัย เปิดกว้าง พื้นที่ดังกล่าวนี้ควรเป็นทั้งพื้นที่ทางกายภาพและพื้นที่เสมือนจริง โดยชักชวนให้ผู้คนในแต่ละพื้นที่ที่อยากเห็นการเมืองไทยมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง รัฐไทยเข้มแข็งปรับตัวเปลี่ยนแปลงไปได้กับโลก ทำหน้าที่เป็นอาสาสมัคร จัดให้มีการพูดคุย และร่วมกันทำกิจกรรมสาธารณะที่จะทำให้เกิดความเข้าใจกัน เห็นอกเห็นใจกัน ยอมรับในความคิดที่ต่างกันและมีฉันทามติในการมีและดำรงอยู่ร่วมกันในรัฐและการเมืองไทยของสองโครงสร้างอำนาจ อันเป็นเอกลักษณ์ของประเทศไทย

บทสรุป (Conclusion)

ดังที่เราทราบกันดีว่า รัฐบาลในภาวะวิกฤตถูกทดสอบด้วยสถานการณ์จริง ที่มีอนาคตของผู้คนในสังคมเป็นเดิมพัน ความสำเร็จหรือความล้มเหลวจึงมีชีวิตของคนจำนวนมากในสังคมเป็นผู้ต้องรับผลในอนาคต เพราะหากการแก้ปัญหาวิกฤตของรัฐบาลเกิดความล้มเหลว และนำสังคมไปสู่ล่มสลายของชีวิตในวันข้างหน้า สังคมโดยรวมย่อมเป็นผู้รับผลเช่นนั้น ดังเช่นที่เราเห็น “ความยากลำบาก” ที่เกิดกับชีวิตคนในประเทศที่รัฐบาลล้มเหลวในการแก้ปัญหาวิกฤตของประเทศ ในความล้มเหลวที่เกิดขึ้น บรรดาผู้นำรัฐบาลและครอบครัวของพวกเขาอาจจะอพยพออกจากประเทศได้ แต่ประชาชนผู้รับผลนั้น ย่อมจะต้องกลายเป็น “ผู้ต้องทนทุกข์” อยู่กับความล้มเหลวที่เกิดขึ้น ... ผู้คนส่วนใหญ่ไม่มีโอกาสที่จะทิ้งประเทศ และพาครอบครัวไปอาศัยเสวยสุขในประเทศอื่น อย่างเช่นที่ผู้นำสามารถทำได้ เพราะไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้นกับสังคมไทย ประชาชนก็ยังคงคงอยู่ต่อไป ... ชีวิตของประชาชนในยามวิกฤตไม่มีทางเลือกมากนัก แม้กระทั่งการหาวิธีขึ้นทางเลือกก็ยังทำไม่ได้จริง จนเริ่มมีคำถามมากขึ้นว่า ประชาชนมีชีวิตอยู่ด้วยการรอความเมตตาจากผู้ปกครองเท่านั้นหรือ ?

วิกฤตโควิด-19 ระลอกที่ 3 ครั้งนี้ จึงเป็นเสมือนกับการเดิมพันครั้งใหญ่ของสังคมไทย และในอีกด้านก็เป็นเดิมพันอนาคตของผู้นำรัฐบาลด้วย แต่สิ่งที่น่ากังวลมากกว่าคือ ผลจากความล้มเหลวในการบริหารของรัฐบาล อาจพาพวกเราไปสู่ภาวะ “รัฐล้มละลาย” และความเป็น “สังคมยากจน” ในภูมิภาคได้ไม่ยากนัก

บางทีวันนี้ เราอาจจะต้องเริ่มคิดถึง “การบริหารภาครัฐใหม่” เพราะภาวะ “รัฐล้มละลาย และสังคมยากจน” เช่นที่กำลังเกิดขึ้นนั้น ทำลายศักยภาพของประเทศไทยทั้งหมด ภาวะเช่นนี้จึงเป็นคำถามโดยตรงว่า ถึงเวลาที่เราจะต้อง “ปลดปล่อย” ประเทศไทยจากการควบคุมของบรรดาผู้นำทหารที่ไร้ความสามารถแล้วหรือไม่? ...

เอกสารอ้างอิง (References)

- โกวิท วงศ์สุรวัฒน์. (2553). *การเมืองการปกครองไทย: หลายมิติ*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, คณะสังคมศาสตร์.
- ฤกษ์สุภาสี. (2553). *ประวัติย่อการเมืองไทยในรอบทศวรรษ*. กรุงเทพฯ: โพสต์บุ๊กส์.